ДО
НАУЧНОТО ЖУРИ ЗА
ЗАЩИТА НА ДИСЕРТАЦИОНЕН
ТРУД НА ДОКТОРАНТКАТА
МАРГАРИТА ИЛИЕВА БАЛАБАНОВА
БАН ИНСТИТУТ ЗА ДЪРЖАВАТА И ПРАВОТО
СЕКЦИЯ ГРАЖДАНСКОПРАВНИ НАУКИ

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Павел Атанасов Сарафов

за представения дисертационен труд
“Дружествен дял в ООД”
за получаване на образователната и научна степен
“Доктор”

Уважаеми колеги,

Със заповед № РД-09-63 от 22.07.2020 г. на Директора на Института за държавата и правото към БАН съм назначен за член на журито за защита на дисертационния труд “Дружествен дял в ООД”, представен от докторантката Маргарита Илиева Балабанова. С решение на журито ми е възложено да представя становище по дисертационния труд.

Докторантката Маргарита Илиева Балабанова е родена на 24.09.1992 г. През 2016 г. завършва юридическият факултет на Пловдивския университет “Паисий Хилендарски”. Редовна докторантка е в ИДП към БАН, зачислена със заповед на Директора № РД-09-69 г., впоследствие изменена със заповед № РД-09-75 с период на докторантурата от 1.08.2017 г. – до 1.10.2020 г.

Положила е необходимите изпитни минимуми, има публикации по дисертацията и е отчислена с право на защита, поради което отговаря на формалните изисквания за придобиване на степента “доктор по право”.

Представеният труд е посветен на важен и разкриващ голяма практическа значимост проблем – този за дружествения дял в ООД. По темата няма цялостно монографично изследване, което с нужната пълнота, систематичност и задълбоченост да разглежда различните аспекти, които тази

търговскоправна фигура разкрива. В литературата се срещат само откъслечни и инцидентни разглеждания по въпроса, главно в рамките на различни учебни курсове и отделни статии. В този смисъл темата е подбрана удачно и отговаря на необходимостта да се извърши съответно научно изследване.

Общо погледнато дисертационният труд представлява задълбочено, самостоятелно, оригинално и изчерпателно научно изследване на проблема за дружествения дял в ООД и ЕООД като част от общите проблеми в правния режим на ООД, респ. на ЕООД. Въпросите, свързани с този търговскоправен феномен имат важно теоретично и практическо значение, предвид идеята, той да съставлява един от опорните пунктове в отношенията, които се развиват между ООД и неговите съдружници, от една страна и отношенията между ООД и третите лица, от друга. Изводите на авторката са основани на задълбочено познаване и разбор на правната уредба както и на съществуващата съдебна практика. От анализа, който тя прави се достига до изводи, които да послужат за изясняване същността и правните измерения на дела в ООД както и на редица, свързани с него практически въпроси – възможност да се прехвърля, включително и чрез апорт, възможността му за предоставяне в особен залог както и годността му да е актив, по отношение на който да се предприеме принудително изпълнение. Изследването на конкретния правен проблем, формулиран в заглавието на дисертацията, е подтикнало авторката да разгледа и редица въпроси, които имат важно теоретично и теоретико-практическо занечие.

Дисертацията е в общ обем от 284 страници, структурирани в три глави. Има увод, заключение, библиография за ползвания научен апарат, както и 391 бележки под линия. Така избраната подредба е добра с оглед разкриване всички аспекти на предмета на работата и оформянето й като добре изградена цялост както и с оглед постигането на добър баланс в поднасянето на материала. Така изградената структура позволява да се открояят търсените акценти и да се постигне тяхното максимално удачно поднасяне. Изложението следва логиката да се върви от общото и главното, като след това се премине към разглеждане на частните въпроси. С оглед това първоначално се изяснява същността на дружествения дял в ООД, включително и чрез разграничаването му от други правни фигури, по-нататък има преминаване към функционалните измерения на дела, проявявани посредством придобиването и разпореждането с него и накрая

се завършва със специфични въпроси, отнасящи се до начина на използване на дела в особени форми на гражданскоправен и търговскоправен оборот включително и като предмет на изпълнение и на особен залог.

Следва специално да се отбележи, че докторантката успешно е успяла да се справи с една изначална трудност на разглежданата тема – става въпрос за това, че нормативната уредба на ООД в ТЗ и особено на дружествения дял не е разработена добре и дори на моменти е объркваща. Тук особено се набива проблемът с непрецизната терминология на разпоредбите, което изисква уточняване на значенията, с които са употребени отделните термини и изясняването на смисловото им съдържание. На базата на доброто си познание и разбиране на материята авторката е успяла да преодолее това предизвикателство.

В работата има редица новости и приносни моменти.

1. **На първо място** като принос може да се посочи уточнението на използвания термин "дял", който в ТЗ е употребен с три различни значения – вноска в имуществото на ООД, участие в капитала и дружествен дял в ООД. Затова е предложено там, където законодателят под дял има предвид вноска да се употреби направо термина "вноска", като термин обозначаващ предмета на задължението на съдружника към ООД, там където под дял има предвид размерът на участието в капитала да се използва термина "участие в капитала", а там където терминът "дял" се използва с основното си значение да се използва словосъчетанието "дружествен дял"

2. **На второ място** с приносно значение може да се определи позицията за възможността да се апортира дружествен дял от ООД в друго търговско дружество и анализа във връзка с процедурата и фактическия състав по осъществяването на един такъв апорт.

3. **На трето място** като принос на дисертацията следва да се отбележи анализът на ситуацията относно момента на прекратяване на ЕООД и аргументирането на позицията, че е целесъобразно да бъде разширен кръга на лицата, легитимирани да подадат заявление за прекратяване на ЕООД в ТРРЮЛНЦ в случай на смърт на едноличния собственик на капитала, като по-конкретно към тези лица се отнесат наследниците на починалите и алтернативно кредиторите и прокурора.

4. **На четвърто място** считам за разумно и заслужаващо подкрепа предложението в чл. 157 ТЗ да се посочи краен срок, в който наследниците на починалия едноличен собственик на капитала да заявят за продължаване дейността на дружеството както и това този срок да бъде тримесечен от откриването на наследството.

5. **На пето място** намирам за приносен анализа на разграничението между дружествен дял и членство и свързания с това извод, че прехвърлянето на дружествения дял не води до прехвърляне на членство, доколкото последното се поражда от специфичен фактически състав със самостоятелно значение.

6. **На пето място** подкрепям тезата, че между чл. 140, ал. 3 и 4 ТЗ няма разлика по отношение правното действие на вписването в търговския регистър, което позволява обединяването им в една алинея.

Наред с многото си достойнства в работата има и неща, които не мога да споделя.

Така например не можах да бъда убеден в основната теза на докторантката, че дружественият дял е вземане с потенциален характер. Подобна теза според мен смесва същността на дружествения дял като структурна единица от имуществото на дружеството с правните последици, които произтичат от него при проявяването на юридически факти с различен характер.

Също така не мога да споделя позицията, че лицата без пълна дееспособност следва да се изключат от кръга на съдружниците в ООД. Това виждане е прекалено ограничително и не отчита, че самото участие в търговски дружества на различни лица (като изключим участие при учредяването – чл. 65, ал. 1 ТЗ) е ценност не само в личен план, но и в обществен план. В други правни системи (например немската) са разработени различни способи дори за продължаване на ЕТ от неговите непълнолетни наследници, а не се търси начин за ограничаване на субектите в тяхната обща правоспособност, включително и чрез отнемане на възможността да се придобиват права по отношение на съществуващо търговско дружество. Ето защо считам, че трябва да се поддържа точно обратната позиция от застъпената, дори и тя да е в разрез с господстващата съдебна практика.

Отбелязаните критични бележки в никакъв случай не намаляват достойнствата на труда и не разколебават моята безспорно положителна оценка за него. Считам, че той е **оригинално научно постижение с научно-приложно значение**, което отговаря на изискванията на чл. 6, ал. 3 от Закона за развитието на академичния състав в Република България. Той е плод на самостоятелните теоретични и практически проучвания на авторката и разкрива съществен принос в областта на правното познание за същността и особеностите на дружествения дял в ООД.

Това ми дава основание да препоръчам на научното жури при Института за държавата и правото към БАН да вземе решение, с което да присъди на Маргарита Илиева Балабанова образователната и научна степен "доктор", за което аз самият убедено ще гласувам.

София С уважение: .....

20.10.2020г. доц. д-р Павел Сарафов